

Sygn. akt VIII U 3687/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lutego 2018 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jacek Chaciński
Protokolant:	st. sekr. sądowy Katarzyna Tokarska - Józwik

po rozpoznaniu w dniu 29 stycznia 2018 roku w Lublinie

sprawy R. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania R. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 4 października 2016 roku nr (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję i ustala R. G. prawo do emerytury od dnia(...) roku;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na rzecz R. G. 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

VIII U 3687/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 października 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił R. G. prawa do emerytury na podstawie przepisu art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2016 roku, poz. 887 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U z 1983 roku, nr 8, poz. 43; ze zm.). W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku nie udowodnił 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (decyzja – k. 18 akta emerytalne).

W odwołaniu od powyższej decyzji R. G., domagał się jej zmiany oraz przyznania prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołania podnosił, iż pracował w warunkach szczególnych w okresie od 2 sierpnia 1995 roku do 30 kwietnia 1998 roku jako blacharz-dekarz (odwołanie – k. 2-3 akta sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie, podnosząc argumenty leżące u podstaw wydania zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie – k. 7 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

R. G. urodzony (...), w dniu (...) roku złożył wniosek o emeryturę. Jednocześnie ubezpieczony złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa (wniosek o emeryturę - k. 1 - 4 a.e).

Na podstawie dokumentów dołączonych do wniosku oraz uzyskanych w wyniku przeprowadzonego postępowania organ rentowy decyzją z dnia 4 października 2016 roku ustalił wnioskodawcy na dzień 1 stycznia 1999 roku łączny okres podlegania ubezpieczeniom w wymiarze 25 lat, 3 miesiące i 16 dni tj. 25 lat, 3 miesiące i 16 dni okresów składkowych oraz 29 dni okresów nieskładkowych. Organ rentowy zaliczył wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych okres wynoszący 5 lat, 11 i 23 dni.

Zakład nie uwzględnił jako pracy w warunkach szczególnych okresu od 2 sierpnia 1995 roku do 30 kwietnia 1998 roku w (...) Spółdzielni Mieszkaniowej z uwagi na nieprawidłowości w wystawionym świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 22 września 2016 roku (decyzja - k. 18 a.e.).

R. G. w okresie od 1 kwietnia 1987 roku do 31 lipca 1995 roku był zatrudniony w (...) Zakładzie (...) w L. na stanowisku blacharz-dekarz w pełny wymiarze czasu pracy (świadectwo pracy – k. 33 w aktach osobowych w kopercie k. 14 a.s.).

Do obowiązków wnioskodawcy w powyższym okresie należało krycie papą dachów. W sytuacji kiedy budynki były już pokryte, wówczas skarżący kładł jedną warstwę papy, zaś kiedy były to nowe budynki, wówczas ubezpieczony zakładał obróbki dekararskie z blachy ocynkowanej, a następnie kładł 3 warstwy papy. R. G. krył papą dachy na budynkach w jednostkach wojskowych - magazynów, warsztatów. Ponadto wnioskodawca krył również dachy w budynkach wybudowanych poza jednostkami wojskowymi np. na rzecz (...) (zeznania wnioskodawcy – k. 31 v. – 32 a.s. i 32 v. a.s., zeznania świadka – k. S. D. – k. 32 a.s., zeznania świadka A. O. – k. 32 – 32 v. a.s.).

Zakład pracy, w omawianym okresie łącznie z wnioskodawcą zatrudniał dwóch blacharzy – dekarzy. Skarżący zajmował się tylko kryciem dachów. W trakcie wykonywania prac skarżącemu byli przydzielani do pomocy pracownicy - żołnierze. Ubezpieczony nie zajmował się wyciąganiem papy ani grzaniem lepiku. Obróbki blacharskie przygotowywane były w ślusarni znajdującej się przy ul. (...) w L. (zeznania wnioskodawcy – k. 31 v. – 32 a.s. i 32 v. a.s., zeznania świadka – k. S. D. – k. 32 a.s., zeznania świadka A. O. – k. 32 – 32 v. a.s.).

W okresie zimowym wnioskodawca łątał na dachach powstałe ubytki, co polegało na prowizorycznym kryciu dziur papą w taki sposób, żeby uszczelnienie dachu utrzymało się do wiosny, kiedy możliwa była właściwa naprawa dachu. Ponadto zimą ubezpieczony ustawiał rusztowania przy budynkach. Skarżący wykonywał również prace blacharskie, które polegały na zakładaniu obróbek blacharskich na dachach budynków (zeznania wnioskodawcy – k. 31 v. – 32 a.s. i 32 v. a.s., zeznania świadka – k. S. D. – k. 32 a.s., zeznania świadka A. O. – k. 32 – 32 v. a.s.).

Następnie R. G. w okresie od 2 sierpnia 1995 roku do 30 kwietnia 1998 roku pracował w (...) Spółdzielni Mieszkaniowej na stanowisku blacharz – dekarz (świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 11 października 2016 roku – akta osobowe koperta k. 20 a.s.).

W ramach swoich obowiązków skarżący krył dachy papą termo zgrzewalną w budynkach mieszkalnych na terenie spółdzielni (...) w L.. W brygadzie w której pracował wnioskodawca zatrudnionych było 4 blacharzy - dekarzy oraz dwóch malarzy i dwóch murarzy. Murarze zajmowali się pracami murarskimi przy kominach. Ubezpieczony wykonywał swoją pracę w godzinach od 7:00 do 15:00. W okresie zimowym wnioskodawca usuwał powstałe w dachach przecieki oraz stawiał rusztowania. Wnioskodawca krył dachy od marca do późnej jesieni -nawet do listopada, jeżeli pozwalały na to warunki atmosferyczne. Prócz prac dekararskich wnioskodawca zajmował się także wykonywaniem ociepleń budynków należących do Spółdzielni oraz rozstawianiem metalowych rusztowań. Brak jest możliwości

precyzyjnego kreślenia czasokresów wykonywania prac dekarских i ociepleniowych. W całym okresie zatrudnienia prace dekarские zajmowały połowę czasu pracy. (zeznania wnioskodawcy – k. 31 v. – 32 a.s. i 32 v. a.s., zeznania świadka – k. S. D. – k. 32 a.s., zeznania świadka K. G. – k. 48 v. – 49 a.s., zeznania świadka J. W. (1) – k. 49 – 49 v. a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dowody. Za wiarygodne Sąd uznał zeznania złożone przez wnioskodawcę uznając je za jasne, pełne, logiczne, spójne z zeznaniami świadków oraz analizą dowodów w postaci dokumentów, w szczególności z dokumentami znajdującymi się w aktach osobowych skarżącego.

Przystępując do oceny dowodów osobowych należy stwierdzić, że przesłuchani w sprawie świadkowie to osoby obce dla wnioskodawcy. Byli oni jego współpracownikami w okresie zatrudnienia w w/w zakładach pracy i mieli bezpośredni wgląd i styczność z wykonywanymi przez niego czynnościami.

Wskazani świadkowie dysponowali, niezbędnymi wiadomościami w zakresie charakteru czynności wykonywanych przez wnioskodawcę, jego obowiązków, warunków zatrudnienia i zasad organizacji pracy. Zeznania świadków są logiczne i spójne, korelują ze sobą i z zeznaniami skarżącego. Zostały odebrane w toku postępowania sądowego, po pouczeniu o odpowiedzialności za składanie fałszywych zeznań. Z uwagi na to, że świadkowie są osobami obcymi dla wnioskodawcy, nie ma podstaw, by kwestionować ich zeznania i zarzucać im nieprawdę czy stronniczość. Drobne rozbieżności, co do niektórych szczegółów sprawy wynikają z naturalnych ułomności pamięci ludzkiej zważywszy, że świadkowie zeznają na okoliczności zdarzeń życia codziennego niemających charakteru wyjątkowego i z tego powodu trudniejszych do zapamiętania. Okoliczność, że występują te rozbieżności przemawiają za obdarzeniem ich zeznań wiarygodnością, bowiem wskazują, że nie były one uzgadniane na potrzeby procesu.

W szczególności Sd uznał za wiarygodne zeznania świadka J. W. zgodnie z którymi prac dekarских i ociepleniowych było gdzieś pół na pół”.

Z ustalonego stanu faktycznego wynika, iż wnioskodawca będąc zatrudniony w okresie od 2 sierpnia 1995 roku do 30 kwietnia 1998 roku w (...) Spółdzielni Mieszkaniowej wykonywał prace dekarские jedynie przez część roku kalendarzowego(1 rok 4 miesiące 14 dni). Okres ten, łącznie z okresem uznanym przez ZUS oraz okresem zatrudnienia od 1 kwietnia 1987 roku do 31 lipca 1995 roku w (...) Zakładzie (...) w L. pozwala na uznanie, iż R. G. legitymuje się okresem pracy w warunkach szczególnych wynoszącym ponad 15 lat.

Sąd obdarzył również wiarą zgromadzone w sprawie dowody nieosobowe w postaci dokumentów, znajdujące się w aktach organu rentowego oraz aktach osobowych. Były one przechowywane przez uprawniony podmiot, nie noszą śladów podrobienia ani przerobienia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie R. G. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 roku, poz. 1383), mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat. Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przepis art. 32 ust. 2 cytowanej ustawy stanowi, że za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których

osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (art. 32 ust. 4 ustawy).

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Według § 3 cytowanego rozporządzenia okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jednocześnie przepis § 1 ust. 2 rozporządzenia stanowi, że właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Sumując powyższe, aby nabyć prawo do emerytury wnioskodawca musiał spełnić łącznie następujące przesłanki:

- 1) osiągnąć obniżony do 60 lat wiek emerytalny;
- 2) nie przystąpić do otwartego funduszu emerytalnego lub wnieść o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w tym funduszu, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;
- 3) na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodnić:
  - a) co najmniej 15-letni okres wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz
  - b) staż pracy w wymiarze co najmniej 25 lat.

Bezspornym jest, że skarżący złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa, na dzień wydania wyroku ukończył obniżony do 60 lat wiek emerytalny oraz legitymował się co najmniej dwudziestopięcioletnim stażem pracy. Jedynym warunkiem, którego według Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie spełnił, było nieudowodnienie pracy w warunkach szczególnych przez okres co najmniej 15 lat.

Rozważając czy wykonywaną przez skarżącego pracę w trakcie spornego okresu zatrudnienia można zakwalifikować jako pracę w szczególnych warunkach należy podkreślić, że wnioskodawca występując do organu emerytalnego o przyznanie świadczenia nie przedłożył świadectw wykonywania prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze na potwierdzenie tej okoliczności za wszystkie okresy, zaś świadectwo pracy w warunkach szczególnych dotyczące okresu od 2 sierpnia 1995 roku do 30 kwietnia 1998 roku w (...) Spółdzielni Mieszkaniowej zostało zakwestionowane z przyczyn formalnych.

W ocenie Sądu taka sytuacja nie może dyskwalifikować możliwości ubiegania się o przedmiotowe świadczenie. Należy mieć, bowiem na uwadze, że nawet brak stosownej dokumentacji nie oznacza sam w sobie, że pracownik nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Obowiązek sporządzenia

odpowiadającego wymogom świadectwa obciąża pracodawcę, w związku, z czym wyciąganie jakichkolwiek negatywnych konsekwencji z nieścisłości w nim zawartych wobec pracownika byłoby dla niego nazbyt krzywdzące.

Ustalenie przez Sąd, że praca była wykonywana w warunkach szczególnych oznacza, że praca była w takich warunkach wykonywana. Sąd, w przeciwieństwie do organu rentowego, nie jest związany określonymi środkami dowodowymi. Zgodnie z treścią art. 473 k.p.c., w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron. Oznacza to, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe.

Powyższe oznacza, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., sygn. III UZP 6/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r., sygn. III UZP 48/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 r., sygn. H UKN 186/97; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 29 stycznia 2013 r., sygn. III AUa 808/12).

Przeprowadzone postępowanie dowodowe, w którym Sąd oparł się na dokumentach znajdujących się w aktach ZUS i osobowych wnioskodawcy oraz jego zeznaniach złożonych w trybie art. 299 k.p.c. i zeznaniach świadków pozwoliło ustalić w sposób pewny, że wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracę w warunkach szczególnych w okresie od 1 kwietnia 1987 roku do 31 lipca 1995 roku w (...) Zakładzie (...) w L. na stanowisku blacharz-dekarz (okres wynoszący 8 lat i 4 miesiące) oraz w miesiącach od marca do listopada w okresie zatrudnienia od 2 sierpnia 1995 roku do 30 kwietnia 1998 roku w (...) Spółdzielni Mieszkaniowej również na stanowisku blacharz-dekarz (okres wynoszący 1 rok i 9 miesięcy)

Czynności wykonywane przez wnioskodawcę w w/w okresach opisane są w rozporządzeniu Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w wykazie A, dziale V, pozycja 9, tj. „dekarskie”.

Odnośnie uznanego okresu pracy, jako pracy w warunkach szczególnych, należy podkreślić, że Sąd Okręgowy w pełni aprobuje stanowisko Sądu Najwyższego, które nakazuje przy ustalaniu, czy praca wykonywana była w warunkach szczególnych, kierować się przede wszystkim rzeczywistym zakresem obowiązków, a nie nazwą stanowiska pracy (por. wyrok z dnia 19 maja 2011 r., sygn. III UK 174/10, wyrok z dnia 9 marca 2010 r., sygn. I UK 324/09; wyrok z dnia 8 czerwca 2011 r., sygn. I UK 393/10). Nie ma zatem znaczenia fakt, że wnioskodawca formalnie miał powierzone stanowisko pracy, które nie zostało wymienione w wykazie stanowiącym załącznik do odpowiedniego aktu resortowego skoro ustalono, że faktycznie świadczył on pracę zaliczaną do wykonywanych w szczególnych warunkach na podstawie przepisów cytowanego rozporządzenia Rady Ministrów oraz aktu resortowego.

Uznając wyżej wskazany okres jako okresy pracy w warunkach szczególnych stwierdzić należy, iż łącznie z okresem uznanym przez organ rentowy, przekraczają one ustawowo wymagany próg pracy w tychże warunkach wynoszący 15 lat oraz łącznie wynoszą 15 lat 8 miesięcy i 21 dni.

W związku z powyższym należy uznać, iż R. G. spełnił wszystkie przesłanki niezbędne do ustalenia mu prawa do emerytury na podstawie omówionych przepisów. Prawo do świadczenia zostało ustalone od (...) roku, to jest od dnia złożenia przez wnioskodawcę wniosku o świadczenie.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

W punkcie II wyroku Sąd Okręgowy zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. na rzecz R. G. kwotę 180 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu. Takie rozstrzygnięcie uzasadnia przepis art. 98 § 1 k.p.c., który stanowi, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do kosztów zalicza się również wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika (art. 98 § 3 k.p.c.), którego wysokość określona jest w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2015, poz. 1804 – obowiązującego w

dacie złożenia odwołania). Zgodnie z § 9 ust. 2 stawki minimalne wynoszą 180 zł w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego. Ustalając wysokość wynagrodzenia pełnomocnika przy przyjęciu podstawowej stawki Sąd miał na uwadze rodzaj i stopień zawłości sprawy oraz nakład jego pracy, które nie były znaczne. Tym samym uzasadnione było zasądzenie kosztów procesu w tej wysokości.